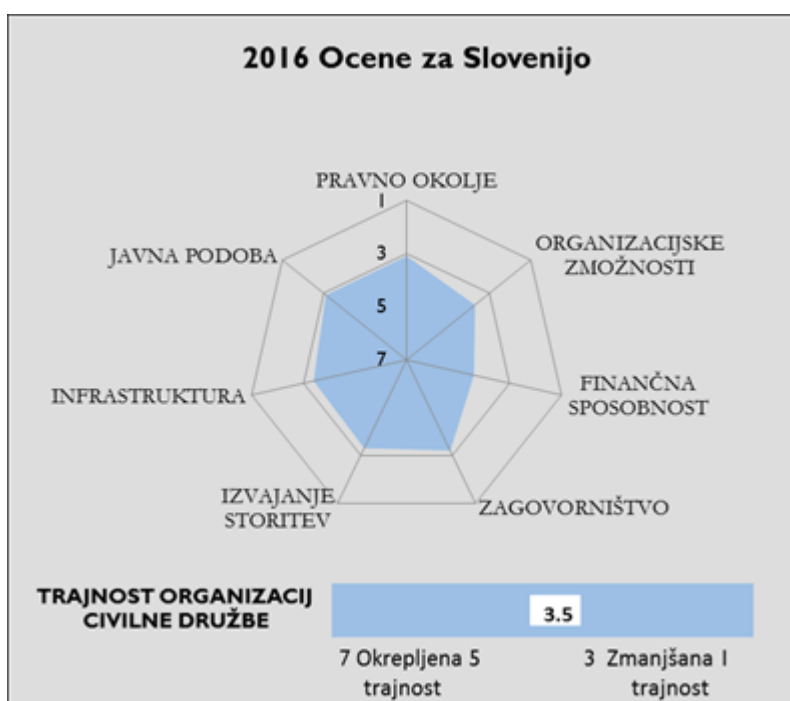

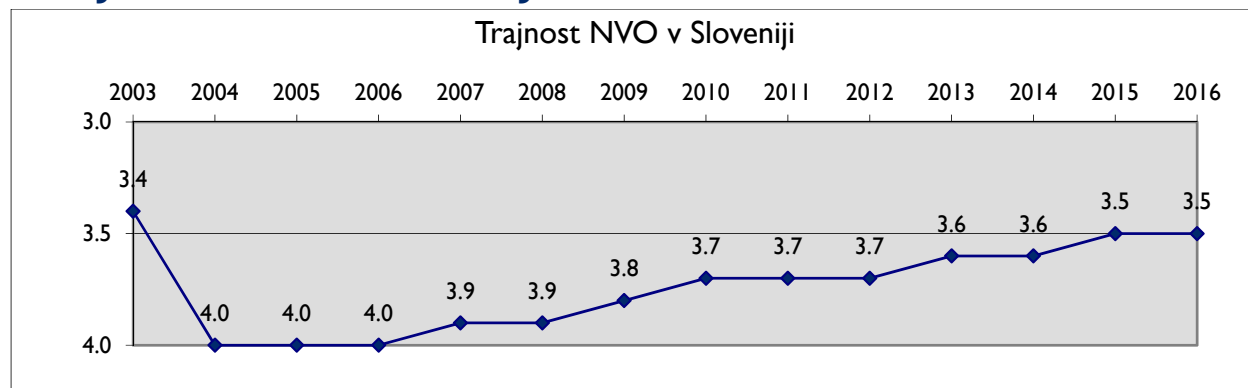

INDEKS TRAJNOSTI ORGANIZACIJ CIVILNE DRUŽBE 2016—SLOVENIJA

Junij 2017

TRAJNOST ORGANIZACIJ CIVILNE DRUŽBE: 3.5

Politična situacija je bila v letu 2016 napeta. Vrhunec nesoglasij med vlado in opozicijo je bilo večje število (v končni fazi neuspešnih) interpelacij, poleg tega pa so se pojavljala tudi trenja znotraj vladne koalicije. Kljub temu je vlada ostala na oblasti in gospodarska situacija je ostala relativno stabilna.

Trajnost civilnodružbenih organizacij se v letu 2016 ni bistveno spremenila, čeprav je prišlo do nekaterih izboljšav na področjih pravnega okolja, zagovorništva, infrastrukture in javne podobe CDO. Zagovorniške organizacije so prikazale povečano zmožnost za izvedbo učinkovitih kampanj. Kampanje, usmerjene v spremembe pravnega okolja, kot so davčne izjeme in administrativna bremena za CDO, so bile še posebej uspešne. Infrastruktura se je rahlo izboljšala zahvaljujoč rastočemu številu koalicij CDO, kot tudi zaradi izboljšanja sodelovanja CDO z javnim sektorjem in gospodarstvom. Javna podoba se je izboljšala predvsem zaradi povečane prisotnosti CDO v medijih in sodelovanja z njimi.

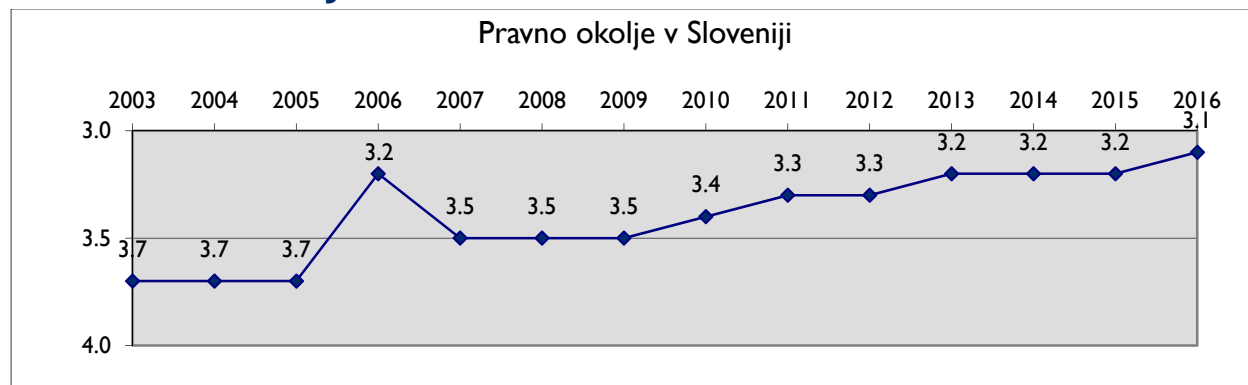
Finančna sposobnost CDO se je v tem letu ravno tako rahlo izboljšala, vendar je še vedno nezadostna, da bi jim zagotovila dolgoročno preživetje. Te imajo tako še naprej težave z ohranjanjem svojih programov. Celotni prihodki CDO so rahlo zrasli, vendar manj od trenda v zadnjih letih, javno financiranje pa se je opazno znižalo. Čeprav je prišlo do izboljšav v izvajanju nove finančne perspektive EU Strukturnih skladov (2014-2020), so določeni javni razpisi še naprej zamujali.

Migracije so še naprej vplivale na Slovenijo zaradi njene pozicije kot tranzitne države. V 2016 je več migrantov prosilo za dovoljenje za prebivanje v Sloveniji kot leto poprej. Nadaljevanje migracij je okrepilo organizacijske zmožnosti humanitarnih CDO, ki delujejo na tem področju. Te organizacije so izvedle več zagovorniških kampanj za zaščito pravic migrantov v procesih sprejemanja nove zakonodaje na področju migracij.

Ob koncu leta 2016 je bilo v Sloveniji registriranih več kot 27,600 CDO, od tega 24,040 društev (več kot 200 več kot v letu 2015); 3,300 zasebnih zavodov (250 več kot v letu 2015); in 292 ustanov (šest več kot v letu 2015). Čeprav vse registrirane organizacije niso tudi aktivne, je 25,975 CDO (96 odstotkov) predložilo letno poročilo za leto 2015.

Registriranih je bilo tudi 167 socialnih podjetij, čeprav še veliko več pravnih oseb deluje kot socialno podjetje, ne da bi pridobilo status.

PРАВНО OKOLJE: 3.1

Pravno okolje se je v letu 2016 rahlo izboljšalo, v glavnem po zaslugi odprave določenih administrativnih ovir in stroškov za CDO, zaradi izboljšave v zakonodajni ureditvi javnega financiranja programov CDO in odprave diskriminatornih ukrepov v zvezi s statusom v javnem interesu.

Osrednja zakonodaja o registraciji in delovanju CDO ostaja nespremenjena že vrsto let. Društva se registrirajo pri lokalni upravni enoti, zavodi na sodišču, ustanove pa pri pristojnem ministrstvu. Za vse te pravne osebe je postopek krajši od enega meseca – pogosto celo manj kot teden dni – in stane manj kot 100 evrov. Kljub temu pa se CDO še vedno ne morejo registrirati prek spleta.

Zakonodaja je jasna glede vpliva države na delovanje CDO. Registracijo je mogoče zavrniti le pod točno določenimi pogoji, kot sta na primer zasledovanje dobička ali nezakonita dejavnost. CDO morajo predložiti letna poročila in so lahko ukinjena, če jih ne predložijo dve leti zapored. Zakon ščiti CDO pred ukinitvijo iz političnih ali samovoljnih razlogov. CDO so lahko kritične do države in se lahko vključujejo v kakršno koli zagovorniško dejavnost ali razpravo.

Zakon o društvih kot pogoj za pridobitev statusa v javnem interesu določa, da mora biti organizacija aktivna vsaj dve leti in da morajo biti njene dejavnosti na voljo vsem, ne zgolj članom. Področna zakonodaja lahko opredeljuje dodatne pogoje. Pogoji za pridobitev statusa v javnem interesu so se na določenih področjih izboljšali, npr. na področju socialnega varstva, pomorske politike in zaščite pred diskriminacijo, in vključujejo vse tipe CDO, ne samo društev. Na številnih drugih zakonodajnih področjih se omogoča pridobitev statusa samo društvom. Organizacije s statusom v javnem interesu imajo določene privilegije, kot sta dostop do brezplačne pravne pomoči in možnost prejemanja donacij posameznikov od njihove dohodnine. Po zagovorniških prizadevanjih v letu 2015 je bila zanje uvedena dodatna ugodnost, in sicer oprostitev plačila upravnih taks za različne vloge, upravne odločbe, dovoljenja in druge dokumente ter dejanja upravnih organov.

Zakon o davčnem potrjevanju računov, ki je bil sprejet v letu 2015, je nesorazmerno povečal administrativno breme za majhne CDO, ko je od vseh posameznikov in pravnih oseb, ki poslujejo gotovinsko, uvedel obvezno uporabo t. i. davčne blagajne – elektronske naprave, ki se povezuje s centralnim sistemom Finančne uprave. Tudi najmanjše CDO so morale kupiti te naprave, plačati obvezni certifikat in zagotoviti internetno povezavo ob prejemanju gotovinskih plačil, tudi pri dogodkih, ki se odvijajo v naravi. Po uspešni zagovorniški kampanji koalicije CDO je bil spremenjen Pravilnik o izvajanju davka na dodano vrednost, ki je CDO z manj kot 5.000 evrov letnega prometa oprostil obveznosti izdajanja računov in s tem uporabe davčnih blagajn. Hkrati je Pravilnik uvedel izjemo tudi za CDO, ki niso zavezanci za DDV, ko izvajajo občasne dogodke za pridobivanje sredstev. Te spremembe so zmanjšale administrativno breme za številne CDO.

Še en pozitiven korak je bil narejen z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017, ki je uvedel možnost izplačevanja predplačil pri financiranju programov in projektov CDO v občinah.

Zakonodaja na področju socialnega varstva se je v letu 2016 ravno tako izboljšala. Sprejeta sta bila Zakon o socialnem varstvu in Pravilnik o sofinanciranju socialnovarstvenih programov, s čimer so se prvič uredila pravila za financiranje programov CDO na področju socialnega varstva. Tudi Zakon o preprečevanju nasilja v družini se je spremenil tako, da vključuje pravila o financiranju programov CDO na tem področju.

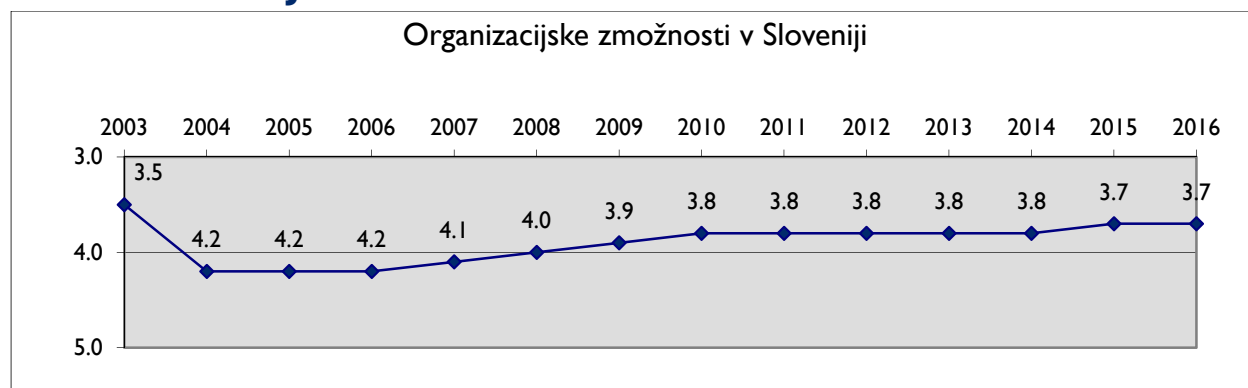
Spremenil se je tudi Pravilnik o področjih prostovoljskega dela in vpisniku, ki izvaja določbe novele Zakona o prostovoljstvu iz 2015. Spremembe so prinesle poenostavljeno poročanje prostovoljskih organizacij in vodenje evidenc prostovoljskega dela. Po spremembah se omogoča tudi prostovoljsko delo v številnih drugih organizacijah s prostovoljskim programom, kot so na primer javne institucije.

Davčna obravnava CDO je še vedno neugodna. Davčne olajšave za donacije pravnih oseb so le 0,5 odstotkov. Posamezniki lahko donirajo 0,5 odstotka plačane dohodnine organizacijam v javnem interesu, sindikatom ali političnim strankam. Donacije in dotacije (nepovratna javna sredstva) niso obdavčene.

CDO se lahko potegujejo za javna naročila in izvajajo gospodarsko dejavnost enako kot druge pravne osebe. Pridobitna dejavnost CDO je obdavčena po enakih stopnjah kot za gospodarske družbe.

Podporne oziroma infrastrukturne organizacije na nacionalni in regionalni ravni, kot so Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacije (CNVOS), regionalna stičišča in Pravno informacijski center nevladnih organizacije, CDO še naprej nudijo brezplačno pravno pomoč.

ORGANIZACIJSKE ZMOŽNOSTI: 3.7

Organizacijske zmožnosti so v letu 2016 ostale približno enake. CDO še naprej tesno sodelujejo z lokalnim prebivalstvom in se odzivajo na lokalne potrebe ter uspešno mobilizirajo prostovoljce v času kriz. Kot v letu 2015, je bilo pridobivanje podpore najbolj vidno pri humanitarnih organizacijah, ki delujejo na področju migrantov. Te organizacije so uspešno vzdrževale stare in gradile nove mreže, skozi katere lahko sporočijo podpornikom, ko so potrebne donacije ali prostovoljci za reševanje aktualnih problemov migrantov. Te organizacije so opazile izboljšanje svojih organizacijskih zmožnosti tudi zaradi povišanja javnih sredstev in donacij, ki jim je omogočilo, da zaposlijo več ljudi.

CDO imajo jasno definirana poslanstva, ki so sestavni del njihovih ustanovitvenih aktov, vendar pa še vedno mnogim manjkajo podrobni strateški načrti. Po mnenju strokovnjakov za civilno družbo se CDO vedno bolj zavedajo pomembnosti organizacijskega razvoja. Podporne oziroma infrastrukturne organizacije še naprej nudijo usposabljanja na različnih področjih, kot je strateško načrtovanje, vodenje projektov in upravljanje s kadri. V letu 2016 so izbranim CDO s potencialom začele nuditi celovite, po meri narejene programe za organizacijski razvoj. Učinek teh programov bo viden v prihajajočih letih.

V skladu z zakonom morajo biti strukture upravljanja jasno določene v ustanovitvenih aktih CDO. Upravni odbori običajno niso vpleteni v vsakodnevno delo organizacije in tudi ne igrajo aktivne strateške vloge, temveč praviloma potrjujejo načrte, ki jih pripravi direktor ali predsednik organizacije. V letu 2016 so pristojni organi začeli uveljavljati zakonodajo, ki je bila v veljavi že nekaj časa, po kateri morajo ustanovitelji zasebnih zavodov, ki so tudi poslovodne osebe, plačevati prispevke za socialna zavarovanja, čeprav so te funkcije lahko prostovoljne. To je vodilo do pogostejšega imenovanja fiktivnih direktorjev in ustanoviteljev zasebnih zavodov, saj so se zavodi želeli izogniti plačevanju teh prispevkov.

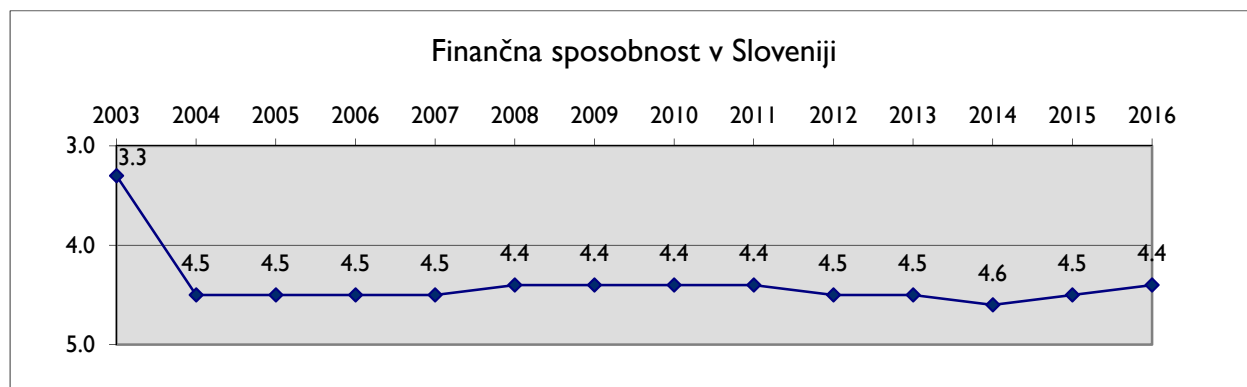
Zaposlenost v sektorju je v letu 2016 še naprej rasla, vendar je bila rast manjša kot v preteklih letih. Število zaposlenih v civilnodružbenem sektorju je zraslo s 7.100 v letu 2014 na 7.300 v letu 2015. Delež aktivnega prebivalstva v sektorju je bil samo 0,79 % v primerjavi z 0,77 % v 2014. CDO so še vedno močno odvisne od sistema javnih del, ki omogoča enoletne subvencije za CDO, da zaposlujejo dolgotrajno brezposelne. Vendar pa imajo CDO redko zadostna sredstva, da bi zadržale te zaposlene potem, ko subvencija poteče. Posledica tega so pogoste menjave osebja, kar vpliva na trajnost CDO.

Večina CDO opravlja delo tudi s pomočjo prostovoljcev, čeprav je bilo samo 1.324 registriranih prostovoljskih organizacij. Po poročilu Ministrstva za javno upravo za leto 2015 je 96.822 prostovoljcev

opravilo 10,878.360 ur prostovoljskega dela v 1.037 organizacijah, kar pomeni 10-odstotno povečanje števila prostovoljskih ur glede na leto 2014. Vendar pa je povečanje mogoče pripisati temu, da se vedno večje število organizacij odloča za registracijo kot prostovoljska organizacija, kar pomeni, da začnejo poročati prostovoljske ure. Glede na svetovni indeks dobrodelnosti je v letu 2015 34 odstotkov vprašanih v Sloveniji odgovorilo, da so sodelovali v prostovoljski akciji v letu 2015, v primerjavi s 35 odstotki v letu 2014.

CDO so dobro opremljene z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo (IKT). Večina uporablja družbene medije, še posebej Facebook in Twitter, kot njihov glavni komunikacijski kanal. Kljub temu imajo manjše organizacije težave z obvezno elektronsko oddajo poročil in drugih dokumentov, saj njihovi starejši člani vodstva niso dobro seznanjeni z IKT orodji. Uveljavitev davčnih blagajn je, na primer, pokazala, da imajo nekatere manjše CDO še vedno težave z uporabo novih tehnologij.

FINANČNA SPOSOBNOST: 4.4

Finančna sposobnost se je v letu 2016 rahlo izboljšala, saj so skupni prihodki CDO zrasli in so se pojavile nove prakse pridobivanja sredstev.

Viri sredstev CDO počasi postajajo bolj raznoliki, vendar še vedno ne dovolj, da bi omogočali dolgoročno trajnost. Po zadnjih podatkih CNVOS (za leto 2015) pomemben delež skupnega prihodka CDO (36,8%) še vedno predstavljajo javni viri, čeprav so se v letu 2015 zmanjšali za približno en odstotek. Zmanjšanje je mogoče pripisati približno sedemodstotnemu zmanjšanju sredstev ministrstev.

Sredstva iz občin še naprej presegajo sredstva ministrstev in predstavljajo približno eno tretjino vseh javnih prihodkov CDO. Sredstva občin so se v letu 2015 povečala za 0,5 %. Na lokalni ravni se je pojavilo tudi nekaj dobrih praks javnega financiranja, na primer sodelovanje CDO in občin pri izvajanju javnih razpisov in zagotavljanje premostitvenih kreditov za lažjo izvedbo projektov CDO. Nekatere od teh praks so že izboljšale finančno zmožnost CDO, za večino pa se pričakuje, da bodo imele večji učinek v letu 2017.

Kljub zmanjšanju javnega financiranja s strani ministrstev so se skupni prihodki CDO povečali za 2,7 % v letu 2015. To povečanje je mogoče pripisati drugim virom, kot sta gospodarska dejavnost in donacije posameznikov. Večje in inovativne kampanje za zbiranje sredstev so še vedno redke, vendarle pa se pojavljajo določene nove prakse zbiranja sredstev s pomočjo spletnih orodij. V letu 2016 je mlada CDO z imenom Storylink razvila spletno platformo, ki je predstavljala zgodbe otrok in družin v stiski in omogočila posameznikom, da kupijo specifične izdelke, ki jih ti potrebujejo. Posamezniki so lahko donirali tudi denar za vzdrževanje platforme. Po hitrem uspehu platforme jo je Storylink daroval Zvezi prijateljev mladine Moste-Polje.

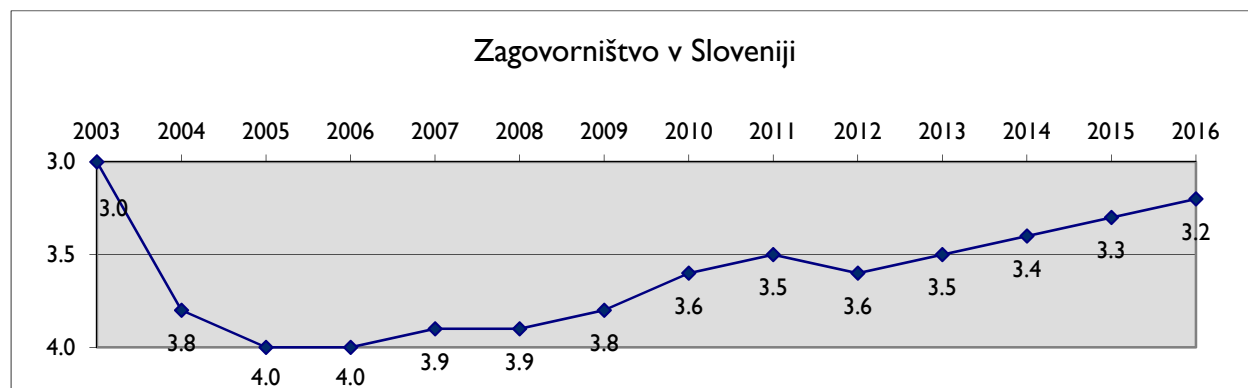
Po podatkih svetovnega indeksa dobrodelnosti je v letu 2015 41 odstotkov vprašanih v Sloveniji darovalo dobrodelnim organizacijam, v primerjavi z 42 odstotki v letu 2014. Ljudje običajno darujejo dobrodelnim

organizacijam v času večjih kriz. Sposobnost CDO, da privabijo donacije, se takrat poveča. Sirska begunska kriza je privabila denarne in materialne donacije, s čimer se je izboljšala finančna sposobnost CDO, ki delujejo na tem področju. Vendar pa takšne donacije, ki se navezujejo na trenutne krize, ne prispevajo bistveno k dolgoročni finančni trajnosti dobrodelnih organizacij. Poleg neposrednih donacij lahko posamezniki namenijo tudi 0,5 % svoje dohodnine organizacijam s statusom v javnem interesu. Ta sredstva so se rahlo povečala, s 3,8 milijonov v letu 2014 na 4,0 milijone v letu 2015. Čeprav se je znesek donacij pravnih oseb v letu 2015 rahlo zvišal, število podjetij, ki darujejo, pada od leta 2007 dalje, in je padlo tudi v letu 2015. To lahko pripišemo pomanjkanju davčnih spodbud za donacije pravnih oseb.

Nova finančna perspektiva (2014-2020), katere izvajanje je bilo v prejšnjih letih odloženo, se je v letu 2016 končno začela izvajati skozi javne razpise za financiranje programov CDO. Kljub temu so nekateri javni razpisi še naprej zamujali. Poleg tega je še vedno zelo malo javnih razpisov za financiranje zagovorniških dejavnosti, zato ostaja velik razkorak v razvoju med zagovorniškimi CDO in CDO, ki so izvajalci storitev. Slovenske zagovorniške organizacije so v glavnem premajhne, da bi se lahko prijavljale na programe EU.

CDO morajo slediti jasnim računovodskim pravilom, ki se razlikujejo glede na tip in velikost organizacije. Vse CDO morajo na AJ PES oddati letno poročilo, ki ga je sprejelo upravljavsko telo, in večina organizacij to naredi pravočasno. Revizija CDO ni obvezna, razen če gre za društva s prihodki, višjimi od enega milijona evrov.

ZAGOVORNIŠTVO: 3.2

Zagovorništvo se je v letu 2016 izboljšalo zahvaljujoč številnim novim koalicijam NVO. Te vključujejo koalicijo organizacij za socialno zaščito, ki so si prizadevale za sprejetje zakonodaje za izvajanje in financiranje programov socialnega varstva; koalicijo CNVOS in večjih vsebinskih mrež (na področju športa, starejših in planincev), ki si je prizadevala za izjemo od obvezne uporabe davčnih blagajn za majhne CDO; koalicijo humanitarnih organizacij, gasilskih društev in CNVOS za uvedbo izjeme za plačilo davka od dobička za CDO s statusom, da delujejo v javnem interesu; vrsta koalicij, ki so se oblikovale z namenom izboljšanja zakonodaje, ki se je sprejemala na področju migrantov; koalicija za preprečevanje nasilja v družini; koalicija na področju mednarodnih trgovinskih sporazumov; koalicija humanitarnih organizacij, ki je zagovarjala brezplačna kosila v šolah. Številne od teh koalicij so pri svojih zagovorniških kampanjah sodelovale z mediji.

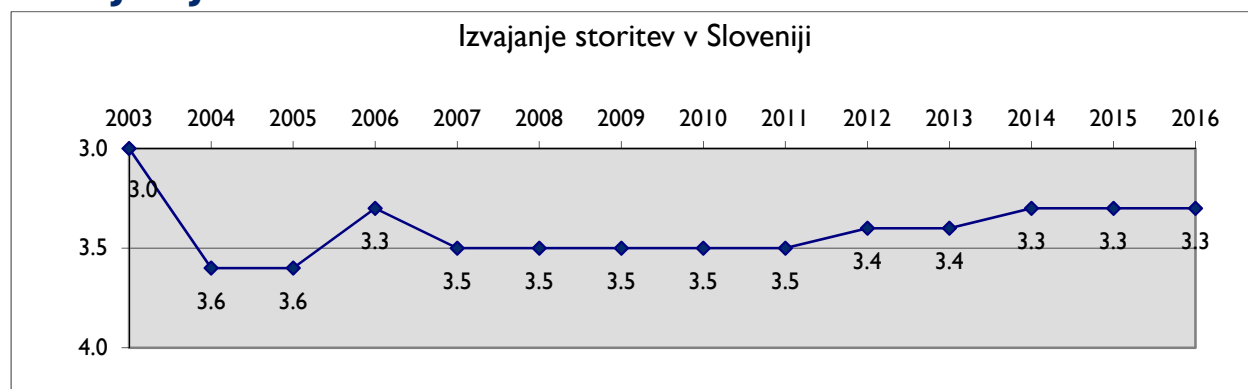
Nekatera zagovorniška prizadevanja so bila uspešna, na primer: uvedena je bila izjema od obvezne uporabe davčnih blagajn za majhne CDO; CDO v javnem interesu so bile oproščene plačila upravnih taks; CDO lahko prejmejo predplačila pri občinskem financiranju; zakonodaja zdaj celovito ureja financiranje programov CDO na področju socialnega varstva; zakonodaja na področju migrantov je boljša zaradi posredovanja CDO. Nekatere kampanje, kot je kampanja za oprostitev plačila davka od dohodka pravnih oseb za CDO v javnem interesu, so bile neuspešne, nekatere pa se še nadaljujejo.

Mnoge zagovorniške organizacije vzpostavljajo kanale za neposredno komuniciranje z odločevalci. Vlada je pokazala relativno visoko raven odprtosti in dostopnosti in sodelovanje CDO v posvetovalnih telesih je v zadnjih letih postalo bolj opazno. Kljub temu vlada še vedno krši roke za posvetovanje z javnostjo. Po podatkih CNVOS je vlada v letu 2016 prekršila roke za posvetovanje v približno 60 % primerov, kar je le rahlo izboljšanje glede na prejšnjo vlado, ki je v celotnem mandatu rok za posvetovanje prekršila v 65,5 % primerov.

V letu 2016 so predstavniki CDO vplivali na zakonodajno odločanje tudi s sodelovanjem v različnih delovnih skupinah, vključno z delovno skupino za pripravo Zakona o nevladnih organizacijah in delovno skupino za pripravo Zakona o socialnem varstvu in povezanih podzakonskih aktov. Delovna skupina za pripravo ZNVO, v kateri je polovica članov predstavnikov CDO, je pripravila osnutek zakona, ki je bil proti koncu leta poslan ministrstvu v pregled in usklajevanje. Zakon naj bi bil sprejet v letu 2017, kot tudi Strategija razvoja nevladnega sektorja in prostovoljstva.

Sodelovanje CDO in odločevalcev na lokalni ravni se je izboljšalo. Po pilotnem projektu uvedbe participatornega proračuna v letu 2015 so še nekatere druge občine začele z istim procesom v sodelovanju z NVO. Poleg tega so regionalna stičišča in CNVOS začeli sodelovati z občinami in Skupnostjo občin Slovenije na področju financiranja programov CDO na lokalni ravni. Ustanovljena je bila tudi delovna skupina CDO, Ministrstva za javno upravo in Skupnosti občin Slovenije, ki je začela pripravljati minimalne standarde sodelovanja javnosti pri odločanju na lokalni ravni, katerih namen je narediti lokalno odločanje bolj participatorno.

IZVAJANJE STORITEV: 3.3

Izvajanje storitev CDO se v letu 2016 ni bistveno spremenilo. CDO še naprej ostajajo prepoznavni ponudniki javnih storitev na področjih socialne pomoči, kulture, športa, pripravljenosti in odziva na nesreče, preprečevanja požarov in varstva okolja. Čeprav se je pojavilo nekaj novih storitev, se raven raznolikosti storitev na splošno ni bistveno spremenila.

Večina CDO nudi svoje storitve vsem, ne le svojim članom. Blago in storitve CDO odražajo potrebe skupnosti oziroma prebivalstva, ki o njih poročajo CDO neposredno. CDO izvajajo ocene potreb skozi spletne vprašalnike in osebne sestanke.

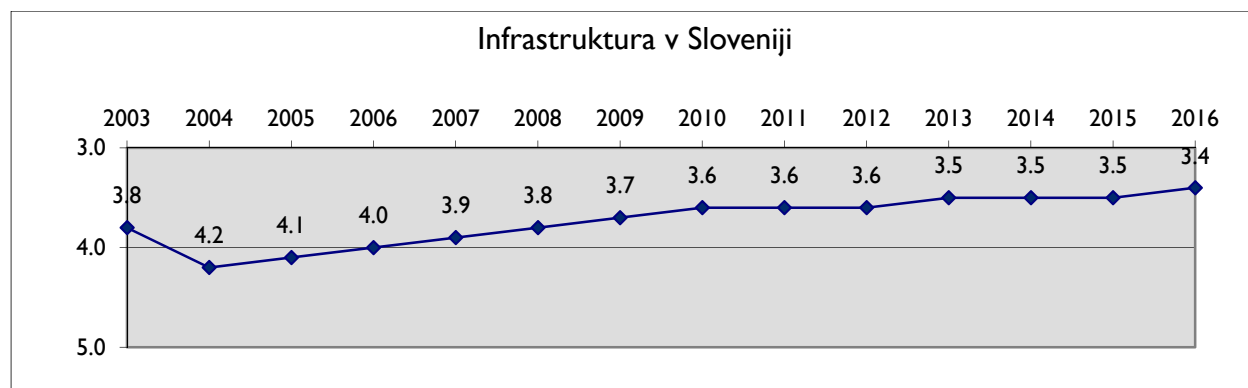
V letu 2016 so humanitarne organizacije nadaljevale z odzivanjem na begunsko krizo, in sicer z zbiranjem donacij in nudenjem pomoči beguncem. Uvedene so bile nekatere nove storitve, kot je na primer mednarodna storitev Refugees Welcome in Slovenia, ki povezuje begunce z ljudmi, ki so jim pripravljene nuditi začasno bivališče ali jim na druge načine pomagati pri integraciji, in interaktivna gledališka predstava, ki jo je organiziral Humanitas, ki je občinstvu omogočala, da izkusijo pot begunca ter izzive, s katerimi se sooča pri iskanju boljšega življenja v Evropi.

Program botrstva Zveze prijateljev mladine, ki išče sponzorje za revne otroke, je še naprej eden uspešnejših programov izvajanja storitev. V letu 2016 je njihova območna organizacija sodelovala z zavodom Storylink, ki je razvil spletno stran, ki prikazuje zgodbe otrok in družin in omogoča darovalcem, da kupijo določni proizvod zanje.

CDO nudijo svoje proizvode in storitve drugim CDO, gospodarstvu in javnemu sektorju. Med temi storitvami najdemo delavnice, predavanja, treninge in svetovanja. Čeprav je mogoče najti primere uspešnega trženja, ki omogoča povrnitev celotnih stroškov takšnih storitev, CDO običajno ne pripravljajo natančnih tržnih analiz, kar pomeni, da potencial za povračilo stroškov morda ni polno izkoriščen.

Nacionalni programi in zakonodaja prepoznavajo CDO kot ponudnike storitev na mnogih področjih in nudijo javno financiranje za te storitve. Na primer, Zakon o gasilstvu ureja prostovoljske gasilske brigade, ki so v Sloveniji registrirane kot društva in so odgovorne za izvajanje javnih gasilskih storitev. Ribiška društva skrbijo za ribištvo, medtem ko lovci skrbijo za prosto živeče živali na podlagi zakona. Številne druge storitve, kot na primer na področju zdravja, socialnega varstva, športa in kulture, so sofinancirane iz javnih virov. Država je tudi prepoznala vlogo CDO pri izvajanju storitev na nekaterih novih področjih – na primer, Resolucija o nacionalnem načrtu varovanja zdravja 2016-2025 je za svoje izvajanje določila posebno vlogo CDO. Po drugi strani pa so bila na nekaterih drugih področjih, kot na primer na področju socialne aktivacije in deinstitucionalizacije, prizadevanja za povečanje vloge CDO neuspešna zaradi močnega lobiranja javnih institucij (na primer domov starejših občanov), ki so ministrstvo prepričali, da je za deinstitucionalizacijo primerno razširjanje storitev javnih institucij, tako da vključujejo oskrbo na domu, namesto da bi se takšne storitve zaupale CDO. Večji napredek je mogoče pričakovati v naslednjih letih, potem ko Ministrstvo za javno upravo pripravi analizo možnosti za prenos storitev na različnih področjih na CDO.

INFRASTRUKTURA: 3.4

Infrastruktura za podporo sektorju se je v letu 2016 rahlo izboljšala. Implementacija nove finančne perspektive je izboljšala zmogljivosti infrastrukturnih podpornih organizacij. Število regionalnih stičišč, ki nudijo več vrst podpore CDO, se je povečalo z deset na dvanajst, zato zdaj pokrivajo vse regije v državi. Število vsebinskih mrež ostaja visoko, okrog 160.

Mnoge podporne organizacije, kot so nacionalna podporna mreža, regionalna stičišča in vrsta vsebinskih mrež, so ustaljene in prepoznavne. Nudijo različne storitve, kot so brezplačno informiranje, usposabljanje, svetovanja, tehnično podporo, in sicer po vsej državi glede na potrebe ter stopnjo razvoja CDO. Vsebinske mreže se v glavnem financirajo iz članarin in javnih sredstev, medtem ko se CNVOS, regionalna stičišča in štiri vsebinske mreže financirajo iz Evropskega socialnega sklada.

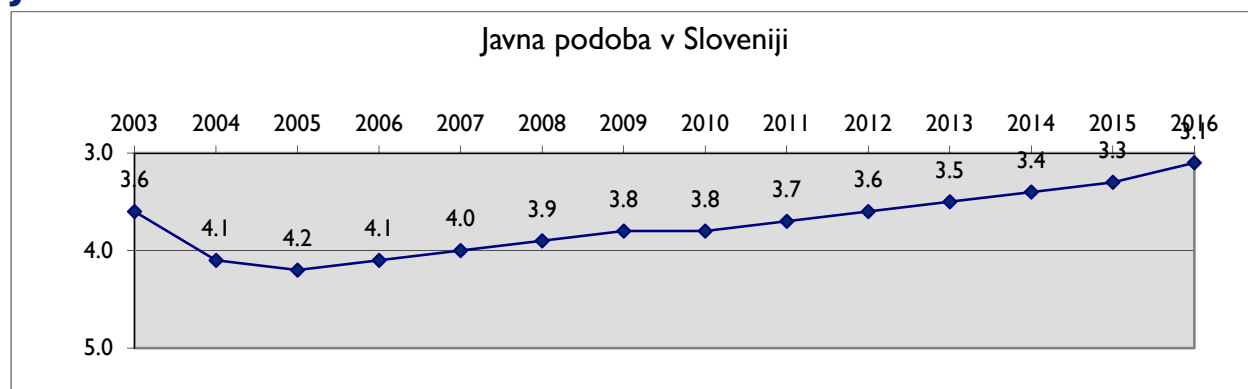
Lokalne razvojne fundacije (LRF) še vedno niso dobro razvite. Organizacije, ki so bile kot LRF registrirane pred desetimi leti, še vedno delujejo, vendar več ne zbirajo in razdeljujejo sredstev, novih tovrstnih organizacij pa je zelo malo.

Veliko število novih koalicij CDO v letu 2016 kaže na opazne spremembe v zvezi z deljenjem informacij in sektorsko zmožnostjo, da skupaj promovira svoje interese. Koalicije so se oblikovale na različnih področjih, pa tudi medsektorsko, in v številnih primerih uspešno predstavljale interese CDO in njihovih uporabnikov.

CNVOS in regionalna stičišča nudijo vrsto brezplačnih usposabljanj, ki pokrivajo vsa pomembnejša področja razvoja CDO, vključno s strateškim planiranjem, kadrovskim upravljanjem, zbiranjem sredstev, projektnim upravljanjem, lobiranjem in odnosi z javnostjo. V letu 2016 so te organizacije začele izvajati nove programe za organizacijski razvoj, ki se osredotočajo na celovito podporo CDO, izbranim zaradi njihovega potenciala. Namesto nudenja tradicionalne podpore skozi posamična svetovanja in treninge na zgoraj omenjenih področjih, ustvarjajo programe po meri, ki zasledujejo celovit organizacijski razvoj in razvoj na področju zagovornišva.

Partnerstva med CDO in drugimi sektorji rastejo. V letu 2016 se je pobudi Trženje poslanstva pridružilo pet novih projektov, ki so jih izvedla tripartitna partnerstva CDO, podjetij in oglaševalskih agencij, še naprej pa tečejo tudi podobni projekti iz preteklih let. Cilj teh projektov je osveščati o določenem družbenem problemu, kot so na primer potrata hrane, nevarnost tekstanja med vožnjo ali podpora gasilcem.

JAVNA PODOBA: 3.1

Javna podoba CDO se je v letu 2016 izboljšala. Mediji že vrsto let pokrivajo delo in storitve CDO v nacionalnih medijskih programih, a so se prispevki o sektorju v medijih v letu 2016 razširili na nove teme. Na primer, priljubljen dnevni časopis je objavil infografiko o CDO sektorju v Sloveniji. Še en primer je bil dvostranski intervju s strokovnjakom CDO sektorja, ki je bil objavljen v priljubljeni prilogi časopisov največje časopisne hiše v Sloveniji. Mediji so tudi poročali o zagovorniških kampanjah CDO, vključno s kampanjo proti obvezni uporabi t. i. davčnih blagajn za manjše NVO in kampanjo v zvezi z izjemo od plačila davka od dohodka pravnih oseb za CDO, ki delujejo v javnem interesu.

Opaziti je bilo, da se je na splošno povečalo pokrivanje CDO in njihovega dela v različnih zasebnih in javnih medijih – v tisku, na televiziji, radiu in spletu. Javna televizija je začela v eno od svojih oddaj vključevati zgodbe različnih NVO, na primer s področja kulturne dediščine ali izobraževanja starejših. Ena najvidnejših novinarskih spletnih strani, ki jo upravlja nacionalna radio-televizija, je začela blog CDO, ki CDO omogoča, da vsak teden pišejo bloge o svojem delu, projektih in različnih vprašanjih, ki so relevantna za sektor. Na nacionalnem radiu so občasno rezervirane posebne ure za pravne nasvete za CDO.

Zaradi povečane medijske prisotnosti CDO se izboljšuje razumevanje in podpora javnosti. Različne javnomnenjske raziskave in ankete kažejo, da se javna podoba izboljšuje. Na primer, vsakoletna javnomnenjska raziskava o najvplivnejših odvetnikih v državi je med prvih deset uvrstila kar dva pravnik iz civilnodružbenega sektorja. Podobno na tekmovanjih za osebo meseca pogosto zmagajo posamezniki iz sektorja. Mreža okoljevarstvenih NVO je v avgustu 2016 izvedla raziskavo o percepciji CDO v javnosti. Raziskava je razkrila visoko raven zaupanja v CDO, ki so pristale na prvem mestu, pred policijo (drugo mesto) in vojsko (tretje mesto), kot tudi zasebna podjetja, mediji, politične stranke in druge institucije.

Vlada in lokalne samoupravne skupnosti imajo na splošno pozitivno mnenje o CDO. Uprava na nacionalni ravni sodeluje s CDO v okviru izvajanja storitev in zagovorništvu. Lokalna samouprava se v večji meri na CDO opira za izvajanje storitev in organizacijo lokalnih dogodkov, pogosteje pa zanemarijo posvetovanje s CDO pri odločanju. Kljub temu je bilo v letu 2016 zaznati napredek tudi na tem področju, kot na primer posvetovanje z mladinskimi organizacijami pri sprejemanju mladinskih politik v Mariboru; tesno sodelovanjem med regionalnimi stičišči in nekaterimi občinami pri reformah občinskega financiranja programov CDO; ali opazna vloga CDO pri pripravi participatornih proračunov.

Percepcija CDO s strani podjetij se ravno tako izboljšuje, kar se vidi v sodelovanju med podjetji in CDO v projektih Trženja poslanstva, ki se je v letu 2016 razširilo.

Odnosi CDO z javnostmi so tudi vedno bolj profesionalizirani: CDO imajo več osebja za stike z javnostjo, vedno več jih vzdržuje stike z mediji, nekatere tudi sprejemajo komunikacije strategije. Večina CDO ima svoje spletne strani ali vsaj profile na socialnih omrežjih, kjer promovirajo svoje poslanstvo in aktivnosti.

Še vedno prihaja do iniciativ za izboljšanje transparentnosti v sektorju, ki pa še niso široko sprejete. Čeprav je že bilo sprejetih nekaj kodekstov ravnanja v sektorju, kot na primer na področju socialnega varstva in organiziranega prostovoljstva, ti niso pogosti. Obstajajo pa določene zakonske zahteve, ki zagotavljajo določeno mero transparentnosti. Društva, teh je približno 90 % vseh NVO, morajo oddati letna poročila, ki so potem objavljena na spletni strani AJ PES. Nekatere CDO objavljajo svoja poročila tudi na svoji spletni strani. Nova Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja, ki je bila sprejeta leta 2016, je razširila obseg informacij o javnem financiranju programov CDO, ki jih morajo javni financerji obvezno objaviti. Te sedaj vključujejo podatek o prejemnikih sredstev, višini dodeljenih sredstev in končna poročila ter povzetke izvedenih programov in rezultatov.

Indeks trajnosti civilnodružbenih organizacij (CSOSI) je ključno analitično orodje, ki meri napredek civilnega sektorja v Srednji in Vzhodni Evropi ter Evraziji. Indeks meri napredek civilnega sektorja v 29 državah v zadnjih 20 letih. Indeks meri podporno okolje za civilno družbo, pri čemer se osredotoča na pravno okolje, organizacijske zmožnosti, finančno sposobnost, zagovorništvo, izvajanje storitev, infrastrukturo in javno podobo. Vsaka dimenzija se oceni na sedemstopenjski lestvici, na kateri ocena 1 pomeni zelo visoko razvitost in ocena 7 zelo nizko. Indeks je razvija ameriška Agencija za mednarodni razvoj v partnerstvu s lokalnimi organizacijami v vsaki od držav Indeksa.

Za več informacij kontaktirajte Tino Divjak na tina.divjak@civos.si

Angleško različico Indeksa civilnodružbenih organizacij za Srednjo in Vzhodno Evropo ter Evrazijo najdete na povezavi: <http://www.usaid.gov/europe-eurasia-civil-society>.